

DEN NORSKE KIRKE

Tunsberg biskop

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep,
0030 Oslo

Dato: 10.04.2014

Vår ref: 14/62-5 HER

Deres ref:

Høringssvar - Reservasjonsordning for fastleger

Tunsberg biskop støtter helse- og omsorgsdepartementets forslag til tilføyelse i helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2 tredje ledd som gir fastleger mulighet til å reservere seg av samvittighetsgrunner. Dette innebærer at fastleger bør kunne reservere seg mot henvisning til abort og mot aktiv dødshjelp dersom dette skulle bli tillatt.

Reservasjonsordning for fastleger handler om to grunnleggende prinsipper:

1. Pasienters rett til behandling i tråd med bestemmelser i abort- og kommunehelseloven. Abortloven gir kvinner rett til selvbestemt abort dersom inngrepet kan utføres før utgangen av tolvte svangerskapsuke. Kommunehelseloven sier at kommunene skal yte nødvendig helsehjelp, blant annet gjennom fastlegeordningen.
2. Legers samvittighetsfrihet. Abortloven § 14 og abortforskriften § 15 gir helsepersonell rett til å reservere seg av samvittighetsgrunner mot å utføre eller assistere ved abortinngrep. For en lege, som av samvittighetsgrunner ikke kan utføre abortinngrep, blir spørsmålet om medvirkning sentralt. Et sentralt spørsmål i denne sammenheng er hvorvidt henvisning er det samme som medvirkning.

Samvittighetsfrihet er en grunnleggende menneskerettighet. Er henvisning til abort av en så alvorlig karakter at samvittighetsfrihet bør gjøres gjeldende? Jeg mener svaret på dette spørsmålet er ja. Begrunnelsen knytter jeg til to forhold;

1. Abort er en legeoppgave som også samfunnet, gjennom abortlov og forskrift, anerkjenner som problematisk og kontroversielt. Å henvise til abort omfatter mer enn selve henvisningen. Det dreier seg om å være delaktig i en årsakskjede som leder fram til abort.
2. Når en lege oppfatter henvisning som problematisk, av etiske og moralske grunner, er det urimelig å pålegge leger å delta i første ledd av abortprosessen. Reservasjonsmulighet sikrer at legers integritet og moralske overbevisning, i alvorlige spørsmål knyttet til liv og død, blir ivaretatt.

Det bemerkes at forslaget overlater til den enkelte kommune å bestemme hvorvidt fastleger kan gis reservasjonsrett. Etter biskopens mening må slike viktige prinsipielle spørsmål ikke overlates til den enkelte kommune, men legges til et overordnet nivå.

Med vennlig hilsen

Laila Riksaasen Dahl
Laila Riksaasen Dahl
biskop

Hans Erik Ruud
Hans Erik Ruud
seksjonsleder
Direkte innvalg: 33354325